

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év június hó 23. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés büntette miatt G. F. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Győri Ítéltábla Bf.39/2007/8. számú ítéletét megváltoztatja;
a terhelt cselekményét erős felindulásban elkövetett emberölésnek (Btk.167.§) minősíti.

Ezért a terheltet 6 (hat) évi börtönbüntetésre és 6 (hat) évi közügyektől eltiltásra ítéli. Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 11.700 (tizenegyezer-hétszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Veszprém Megyei Bíróság a 2007. február hó 22. napján kelt B.640/2006/10. számú ítéletével G. F. terheltet erős felindulásban elkövetett emberölés büntette miatt 3 év 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte.

Az ítéleti tényállás szerint G. F. és házastársa közötti kapcsolat a sértett italozó életmódja és napokig, hetekig tartó eltűnései következtében már több éve megromlott. G. F.-né sértett rendszeresen és mértéktelenül fogyasztott szeszesitalt, alkoholista életmódot folytatott. Az italhoz jutás érdekében többször előfordult, hogy a családtagok sérelmére kisebb-nagyobb lopásokat követett el, illetve az otthoni hűtőszekrényben lévő ételeket is értékesítette. 2005. végén pontosan már meg nem határozható időben a sértett a terhelt bankkártyáját is megszerezte, arról a pénzt felvette és a lakásból eltávozva, idejét alkalmi férfiismerőseinél töltötte. Két-három hét elteltével - a pénz elköltése után - nemibetegséggel megfertőzve tért haza, amellyel tovább fertőzte a terheltet is.

A terhelt és családtagjai nagyon nehezen viselték és szégyellték a sértett viselkedését, életvitelét, amely a faluban közbeszéd tárgyát képezte. Többször előfordult, hogy a sértettet a család tagjai a falu különböző helyein, buszmegállóban, árokszálen erősen ittas állapotban találták meg. A sértett egyre súlyosbodó alkoholizmusa oda vezetett, hogy a sértett lánya is elköltözött a családtól, mivel nem volt képes elviselni édesanyja alkoholizáló életvitelét, a háztartási teendők elhanyagolását és eligénytelenedését.

A sértett magatartása következtében G. F. terheltben egyre erősebb volt a gyanú, hogy felesége esetenként alkalmi jellegű szexuális kapcsolatok létesítéséből szerzi meg a napi italadagjához szükséges pénzt. Ennek ellenére szoros érzelmi szálak kötötték a sértetthez, amely erősebb volt a felesége életvitele miatt érzett szegyenérzetnél és megalázottság érzeténél.

A körülmények hatására esetenként a terhelt is fogyasztott alkoholt, sőt, a házasságuk fenntartásáért tett kísérletek eredménytelensége oda vezetett, hogy a terhelt és a sértett között több alkalommal tettelegességig fajuló veszekedésre is sor került.

2006. február 25-én a délelőtti folyamán G. F. terhelt fiával és P. A.-val B.-n fát vágott, majd a munka végeztével a Z. nevezetű vendéglőbe ment, ahol kb. öt-hat fröccsöt fogyasztott el. Hazafelé menet fiával betért az O. nevezetű italboltba is, ahol szintén egy fröccsöt fogyasztott, majd kb. 17 óra 30 perckor érkezett a lakásába. P. A. - időközben kihasználva a terhelt távollétét - felkereste a sértettet szexuális kapcsolat létesítése céljából. Ez

nem járt eredménnyel, viszont közösen nagyobb mennyiségű szeszestalt fogyasztottak el, amitől a sértett közepes, súlyos fokú alkoholos befolyásoltság állapotába került. Amikor a terhelt a lakásba ért, látva felesége ittas állapotát és azt, hogy P. A.-val kettesben tartózkodnak a szobában, felelősségre vonta a sértettet és durván szidalmazta. A jelenlévők megpróbálták G. F.-t csillapítani, amely csak átmenetileg járt eredménnyel. Nem sokkal később G. F. „felindultságában nem tudván magának megálljt parancsolni, ismét hangos veszekedést kezdett a feleségével, újfent felelősségre vonta ittassága miatt, a sértett azonban ekkor a fotelból feltápáskodva közölte vele, nemcsak ittas, de terhes is. A sértetti bejelentés következtében a terhelt lelki egyensúlya felborult, elhatalmasodott rajta az indulat és 18 órát követő, - pontosan már meg nem határozható - időben a szobában az ágyon ülő sértettet ököllel, illetőleg tenyérrel többször arcul ütötte, amelytől a sértett az ágy elé a padlóra esett, hanyatt fekvő, részben görnyedt testhelyzetben, és ekkor a gumicsizmában lévő terhelt a földön fekvő sértetthez lépve megdöglesz, te ribanc kurva szavak kíséretében pontosan meg nem állapítható számú, de legalább 14 rúgást adott le legalább közepes erővel a sértett hasára, alhasi részeire és combjaira. A bántalmazás során a terhelt a sértett arcára leadott ütésein túlmenően több alkalommal is megragadta a sértett arcát, a jobb al- és felkarját, illetőleg egyes sérülések a földön fekvő sértett terhelt általi megtaposásának következtében jöttek létre. Összességében a terhelt legkevesebb 25, egymástól következményei tekintetében is jól elkülöníthető erőbehatással bántalmazta, pofoncsapás, ökölütés, rúgások, megragadások és megtaposások formájában a sértettet."

A sértett bántalmazásának fia, ifj. G. F. és P. A. közbeavatkozása vetett véget, akik a terheltet karjainál fogva kivezették az előszobába, majd a konyhába leültették, amelynek során a terhelt láthatóan lecsillapodott, lehiggadt.

A sértett halála az alhasi régiót, a combok elülső, felső részét, a csípőtájakat, illetőleg a fartájékot ért nagy számú, közepes erejű erőbehatás által kiváltott, kiterjedt lágyrész zúzódás, többszörös vértályog képződés és összességében jelentős szövetközi vérzés folytán kialakuló vérvesztéses sokk miatt következett be.

A kétirányú fellebbezés folytán eljáró Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2008. február hó 19. napján kihirdetett Bf.39/2007/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a terhelt cselekményét emberölés bűntettének minősítette, s ezért a terheltet 8 évi börtönbüntetésre, továbbá 8 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

Az ítéltábla jogi álláspontja szerint „megállapítható, hogy az ölési indulatot kiváltó ok az tehát, hogy a házassági kötelékben

élő sértett állítása szerint (feltételezhetően más férfitől) terhes, objektíve ugyan, mint emberi méltóságot sértő, megalázó kijelentés - alkalmas lehet akár tudatszűkítő indulat előidézésére is, azonban a konkrét esetben a terheltből szubjektíve nem válthatott ki ilyen mértékű felindultságot."

A másodfokú határozat ellen G. F. terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyben sérelmezi az ítélőtábla által alkalmazott jogi minősítést, mivel álláspontja szerint a G. F. terhelt által elkövetett bűncselekmény a Btk. 167. §-a szerinti erős felindulásban elkövetett emberölésnek minősül. Ennek alapján indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a terhelt cselekményét ekként és ennek megfelelő súlyú büntetést szabjon ki G. F. terhelttel szemben. A védő jogi álláspontja szerint az ítélőtábla ítélete megalapozatlan, egyes tényeket nem a valós tartalmuknak megfelelően értékelt és azokból helytelen következtetést vont le, amely a törvénysértő minősítéshez és az eltúlzottan súlyos büntetés kiszabásához vezetett. A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt számára új és megrázó élmény volt az, hogy felesége saját lakásukban fogad az ő távollétében férfi vendéget. Ezt a traumát még a terhelt kezelni tudta, ám amikor felesége közölte vele, hogy terhes is, ez számára nyilvánvalóvá tette, hogy a felesége más, idegen személlyel létesített szexuális kapcsolatot és az indítvány szerint ez volt „az a csepp a pohárban”, amikor a terhelt erkölcsileg menthető indulatba került, tudata időlegesen elborult.

A Legfőbb Ügyészség a BF.379/2009. számú átiratában - és a nyilvános ülésen a jelen lévő ügyész is - a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Az ügyészség álláspontja szerint téves az a hivatkozás, hogy a terhelt szándéka még eshetőlegesen sem irányult a sértett életének kioltására, mivel a bántalmazás során „megdöglesz” kifejezéseket használt. Az átirat szerint a másodfokú bíróság alapos érvekkel fejtette ki, hogy a terhelt cselekménye miért nem minősülhet erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének. Ennek megfelelően az ügyészség indítványozta, hogy a Győri Ítélőtábla ítéletét hatályában tartsa fenn.

G. F. terhelt védője a legfőbb ügyész nyilatkozatára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványban előterjesztett kérelmét változatlanul fenntartotta.

A felülvizsgálati indítvány az alábbi indokok szerint alapos.

Előrebocsátja a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Be. 423.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálati indítványt a Veszprém Megyei Bíróság által rögzített tényállás alapulvételével kellett elbírálni, ugyanis a

másodfokon eljáró Győri Ítéltábla is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hibáktól, hiányosságoktól, így alapját képezte a másodfokú bíróság határozatának is. Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása tehát tartalmazza mindazokat a tényeket és körülményeket, amelyek a cselekmény jogi megítéléséhez feltétlenül szükségesek.

Az irányadó tényállás szerint amikor a terhelt hazaért, a lakásában kettesben találta az erősen ittas feleségét P. A.-val. A terhelt már ekkor indulatos állapotba került, mivel - bár gyanúja mindvégig fennállt, - felesége eddig idegen férfiakat nem fogadott a közös lakásukban. Ilyen állapotban vonta felelősségre a feleségét, aki ekkor közölte vele azt is, hogy nem csupán ittas, hanem terhes állapotban is van. Ez a két körülmény összhatásában alkalmas volt arra, hogy a terheltben a már korábban - erkölcsileg méltányolható okból - kialakult indulatot olyan magas fokra korbácsolja, amelynek fékezhetetlen, tudatot elhomályosító kitörése rögtönös cselekvéshez vezetett. A 25 éve házasságban élő terheltet tehát a sértett felróható magatartása révén olyan súlyos sérelem érte, amely alkalmas volt az erős, a szokásos megfontolást lehetetlenné tevő indulat kiváltására.

Az indulat kialakulását és annak intenzitását az elkövetés konkrét körülményeinek és az ahhoz vezető események folyamatában egymással összevetve kellett vizsgálni, különös tekintettel a terhelt és a sértett érzelmi kapcsolatára. A tényállás szerint a terheltet rendkívüli módon megviselte a sértett alkoholista életvezetése és ennek következtében a család szétesése, a házasság tönkremenetele és mindezek helyreállításának kilátástalansága. Ilyen lelkiállapotban a sértett emberi méltóságot, becsületet, jó hírnevet sértő magatartása és kijelentése alkalmas volt arra, hogy a terhelt erősen felindult állapotba kerüljön. Az erősen felindult állapotot döntően a terhelten kívül álló okok idézték elő, amely a sértett magatartására és kijelentésére vezethető vissza. Az indulat kiváltásában a terhelt italfogyasztásának nem volt jelentősége, abban szerepet nem játszott, hiszen önmagában az italfogyasztás ténye nem zárja ki a külső ok következtében fellépő, erkölcsileg méltányolható indulati állapotot.

Az erkölcsileg menthető és méltányolható okból származó indulat vizsgálatánál a cselekményt megelőző évek eseményei, illetve történései sem hagyhatók figyelmen kívül. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kellő részletességgel rögzítette a terhelt megalázottságát, szégyenérzetét, házastársi hűtlenséggel kapcsolatos gyanúját, a család erőfeszítéseit, majd a sértett vádbeli napon történő magatartását, illetve kijelentését, amelyek a felülvizsgálati eljárás során is irányadóak voltak.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság az irányadó tényállás alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy G. F. terhelt cselekményének helyes minősítése a Btk. 167.§-ába ütköző erős felindulásban elkövetett emberölés büntette. Ennek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a Be. 427.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott másodfokú határozatot megváltoztatta, és a terhelt cselekményét a fentieknek megfelelően minősítette. A megváltozott minősítésre tekintettel a büntetést törvénysértően eltúlzottnak találta, ezért - az alapügyben eljáró bíróságok által értékelt bűnösségi körülményeket figyelembe véve - a Legfelsőbb Bíróság a terhelttel szemben a Btk. 43.§ a/ pontja szerinti börtönbüntetést szabott ki és mellékbüntetésül a Btk. 53-55.§-ai alapján a közügyek gyakorlásától is eltiltotta. Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 428.§ (4) bekezdésén, az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén és 421.§-ának (2) bekezdésén alapszik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak a Be. 3.§ (4) bekezdése, illetve 416.§-a (4) bekezdésének b/ pontja értelmében nincs helye.

Budapest, 2009. június 23.

Dr. Akác Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelül:

írnok
MV